

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/65/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317207209
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2317207209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci žalobcu: v právnej veci žalobkyne: S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. X, E. - E., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a iné, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 11. decembra 2017, č.k. 18Csp/124/2017-50, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a IV. potvrdzuje a vo výrokoch II., III. a V. ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným, je neplatná, výrokom II. určil, že Dohoda o poskytovaní služieb č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015, je neplatná, výrokom III. určil, že Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015, je neplatná, výrokom IV. určil, že úver vyplývajúci zo Zmluvy o úvere č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015 je bezúročný a bez poplatkov a napokon výrokom V. rozhodol, že žalobkyňa náhradu trov konania nepriznáva.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ust. § 39, § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1, ods. 2, § 54 ods. 1, § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovením § 9 ods. 1, ods. 2, § 1 ods. 8, § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vecne súd dôvodil, že súd si najskôr ustálil, že žalobkyňa ako spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tomto zmysle je nerozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie, alebo či sa spotrebiteľ obráti priamo na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto podmienky, ktorej neplatnosť nikto neurčil. Zo samotného zákonného ustanovenia (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyplýva priamo právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 31.08.2015 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere číslo 8500129010, pričom ide o zmluvu spotrebiteľskú, a na tento právny vzťah je preto potrebné aplikovať právne normy spotrebiteľského práva, a to najmä ustanovenia Občianskeho zákonníka § 52 a nasl. o spotrebiteľských zmluvách, ako i osobitné predpisy, a to najmä Zákon o ochrane spotrebiteľa a Zákon o spotrebiteľských úveroch. Preskúmaním predmetnej zmluvy súd zistil absenciu niektorých náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a to vymedzenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. l/ citovaného zákona),

nakoľko výška splátky bola v zmluve vymedzená len sumou vo výške 46,68 eura (resp. spolu s platbou podľa Dohody o poskytnutí služieb) 81,78 eura, bez jasnej a určitej špecifikácie, aká časť z tejto sumy pripadá na istinu, na úroky a iné poplatky (tento údaj sa nachádza iba v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré nie je podpísané žalobkyňou). Zmluva neobsahuje ani termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., pričom aj tento údaj je uvedený iba v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré nie je podpísané žalobkyňou. Oznámenie o schválení úveru dlžníkovi totiž predstavuje jednostranný právny úkon žalovaného, ktorý sa v niektorých údajoch líši od údajov uvedených v Zmluve, pričom Zmluva o revolvingovom úvere je podpísaná tak veriteľom ako dlžníkom, teda právne relevantné je to, čo je uvedené v Zmluve ako dvojstrannom prejave vôle oboch účastníkov Zmluvy. Vzhľadom na chýbajúce údaje v zmluve, úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. , nakoľko ide o neuvedenie takých údajov v zmluve, ktorých neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Keďže pre záver súdu, že predmetný úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov je postačujúca absencia čo i len jednej z podstatných (obligatórných) náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. predpísaných v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., preto sa súd už nezaoberal ďalšími žalobkyňou namietanými neprijateľnými podmienkami úverovej zmluvy, nakoľko by to bolo nadbytočné a v prejednávanej veci aj bez právneho významu.

3. Pokiaľ ide o Dohodu o zrážkach zo mzdy č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 OZ. Vzhľadom na jej formulárové znenie táto Dohoda nemá charakter individuálne dojednaných zmluvných ustanovení, ktorých obsah by žalobkyňa mohla prípadne ovplyvniť, pričom uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu veriteľom vyčíslenej pohľadávky zamestnávateľom, bez súdnej kontroly, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Táto Dohoda umožňuje žalovanému vykonávať zrážky zo mzdy a obísť neprijateľné podmienky, keďže iba jej predložením zamestnávateľovi žalobkyne a oznámením výšky jej dlhu podľa vlastného uváženia žalovaného, je zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne bez toho, aby žalovaným požadovaná pohľadávka voči žalobkyňi prešla súdnym prieskumom jej oprávnenosti. Súčasne Dohoda umožňuje žalovanému vykonávať zrážky zo mzdy bez časového obmedzenia a bez toho, aby mal zamestnávateľ možnosť zistiť, koľko zrážok sa už vykonalo a koľko sa ešte bude môcť vykonať. V predmetnej dohode o zrážkach zo mzdy nie je uvedená konkrétna výška pohľadávky žalovaného a spôsob, akým je v zmysle bodu IV. dohody výška pohľadávky naformulovaná (bez jasnej a presnej špecifikácie), umožňuje žalovanému uplatňovať aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu. Sám žalovaný tak môže rozhodnúť o celkovej výške dlhu žalobkyne. Výkon zrážok zo mzdy tak nepodlieha nijakej kontrole primeranosti, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Preto Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je formulovaná, umožňuje žalovanému ako dodávateľovi obchádzať účinnú justičnú kontrolu, čím reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv žalobkyne ako spotrebiteľa a z tohto dôvodu je považovaná za neprijateľnú podmienku (porov. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/90/2017 zo dňa 23. 05. 2017). Ďalšie žalobou uplatnené nároky (na určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a dohody o poskytovaní služieb) súd považoval za nesporné a žalobkyňi vyhovel, pretože k týmto sa žalovaný vôbec nevyjadril. Súd pritom poukázal na skutočnosť, že žaloba s prílohami bola žalovanému na písomné vyjadrenie s tým, aby uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dôkazné bremeno preukázania individuálneho dojednaného zmluvných ustanovení dohodnutých medzi dodávateľom a spotrebiteľom, zaťažuje dodávateľa a ak dodávateľ nepreukáže opak, tieto ustanovenia sa nepovažujú za individuálne dojednané. Žalovaný nielen nepreukázal, ale ani netvrdil, že Dohoda o poskytovaní služieb či Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva boli dojednané individuálne. Porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu v tomto prípade vo forme nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 CSP). Z uvedených dôvodov súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, a to tak, že žalobkyňi, ktorá mala vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, nakoľko jej v konaní žiadne nevznikli.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v celom rozsahu. Odvolanie proti výroku I. odôvodnil tým, že toto rozhodnutie súdu je založené na záveroch, ktoré nemajú oporu v žiadnom vykonanom dôkaze. Podľa súdu má Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňovať obísť ustanovenia o neprijateľných podmienkach (§ 53 ods. 4 písm. k) a 53 ods. 4 písm. o) OZ, avšak súd vôbec neuviedol a

nemal preukázané, že by v úverovej zmluve boli dohodnuté neprimerané sankcie, pritom ak by prihladol na obsah zmluvy a ustanovenie § 53b ods. 1 OZ, potom by k uvedenému záveru dospieť nemohol. Odkaz na § 53 ods. 4 písm. o) OZ je mimo rámca prejednávanej veci a z napádaného rozsudku nevyplýva, žiadna skutočnosť, ktorá by bola dokázaná a ktorá by oprávňovala úvahu súdu a odkaz na toto ustanovenie. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá v súlade s OZ aj § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z., čím sa súd nezaoberal a svoj záver o neplatnosti právneho úkonu nezodôvodnil. V tejto súvislosti odvolateľ poukazyval na nález Ústavného súdu SR I. ÚS 241/2007, z ktorého jasne vyplývajú nároky na odôvodnení rozsudku súdu aj v prípade, že súd dospel k záveru o neplatnosti právnych úkonov tak, aby poskytol v odôvodnení jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku prečo sú zmluvy neplatné. Súd uviedol, že Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje konkrétnu výšku pohľadávky, avšak z dohody pritom vyplýva, aká je výška úveru. Poukázal napr. na § 151b ods. 2 a § 151c ods. 2 OZ, z ktorého o pohľadávke zabezpečenej záložným právom vyplýva, že sa určuje označením právneho vzťahu z ktorého vznikla, prípadne z ktorého môže vzniknúť. V tejto súvislosti poukazuje odvolateľ aj napr. na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/450/2012, kde súd ohľadom vymedzenia predmetu zabezpečenia (v danom prípade ručiteľského záväzku) uviedol „V súlade s ustanovením § 303 Obchodného zákonníka totiž žalovaný písomne prehlásil, že veriteľa uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplní záväzky vyplývajúce z predmetnej zmluvy, teda každý záväzok z kúpnych zmlúv a zmlúv o dielo, ktoré strany uzavrujú po dobu trvania predmetnej rámcovej zmluvy. Tento záver je v súlade s rozsudkom NS ČR sp.zn. 32 Cdo 2384/98, v ktorom najvyšší súd uviedol, že ručiteľské vyhlásenie, podľa ktorého sa ručiteľ zaviazal uhradiť všetky finančné záväzky dlžníka, vzniknuté na základe úverovej zmluvy, pokiaľ by ich neuhradil dlžník, je určitý, pričom ide o prípad, kedy sú ručením zaistené záväzky, ktoré vzniknú v budúcnosti v zmysle citovaného § 304 ods. 2 Obchodného zákonníka. Obdobný záver prijal i Najvyšší súd ČR i v rozsudku sp.zn. 32 Odo 629/2006, v ktorej veci bol rovnako ručiteľský záväzok viazaný na rámcovú zmluvu a týkal sa záväzkov, ktoré mali vzniknúť až v budúcnosti“. Vymedzenie zabezpečenej pohľadávky v Dohode o zrážkach zo mzdy obsahuje jednoznačné vymedzenie toho, že zabezpečuje záväzok žalobcu (dlžníka) splatiť úver a jeho príslušenstvo na základe konkrétnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z rozsudku nevyplýva žiadny dôvod svedčiaci o neurčitosti, teda o tom, že právny úkon a jeho obsah a význam nie je možné vyložiť a to ani pri dodržaní postupu podľa § 35 OZ, uvedené ustanovenie súd pritom ani len nepoužil. Odvolateľ ďalej poukazuje na to, že v zmysle súdnej praxe je vyslovenie neplatnosti právneho úkonu ultima ratio (napr. nález Ústavného súdu SR z 101.04.2015 sp.zn. I. ÚS 640/2014) a má teda prichádzať do úvahy ako posledné riešenie, nie ako prvé, zatiaľ čo v napádanom rozsudku vyplýva skôr opačný prístup súdu. Pokiaľ ide o odvolanie proti výroku II. a výroku III. toto odvolateľ zdôvodnil tým, že súd o neplatnosti dohody o poskytovaní služieb a o spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve rozhodol z dôvodu, že žalovaný nespochybnil tvrdenia žalobcu a preto ich považoval za nesporné. Takýto postup súdu je v rozpore s CSP, keďže súd môže považovať za nesporné iba tvrdenia skutkovej povahy, ale aj nesporné skutkové tvrdenia je povinný konajúci súd vyhodnotiť po právnej stránke, čo však v tomto prípade súd nespravil. To znamená, že neplatnosť oboch zmlúv čo do právneho posúdenia v konaní ani nebola zistená, a v rozsudku nie je ani odôvodnená. Pokiaľ ide o odvolanie proti výroku IV. žalovaný tvrdí, že záver súdu o tom, že úverová zmluva neobsahuje vymedzenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, nemá oporu v žiadnom zákone, poukazuje pritom na znenie novely zákona č. 129/2010 Z.z. schválenej dňa 12.10.2017, v zmysle ktorej v § 9 ods. 2 písm. i) sa slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“. Ak by rozpisovanie splátky malo byť prostriedkom, či súčasťou ochrany spotrebiteľa, potom by zmena zákona popierala uvedený účel. Skutočným dôvodom zmeny je zosúladenie zákona so smernicou a rešpektovanie rozhodnutia súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15. Rozčleňovanie splátky vychádza z nesprávneho výkladu zákona. Znenie zákona č. 129/2010 Z.z. je síce nepresným prevzatím smernice 2008/48/ES, to však súd nezabavuje povinnosti pri výklade vnútroštátnej normy prihladať na základe nepriameho účinku na také ustanovenia unijného práva, ktoré sú do príslušnej vnútroštátnej normy prevzaté. Stav, kedy niektoré ústavné orgány (napr. Národná banka Slovenska) názor Súdného dvora EÚ vyslovený v uvedenom rozhodnutí akceptujú, a iné rozhodujú tak, akoby ani vyslovený nebol, ako je tomu v uvedenom prípade súd prvej inštancie, je popretím princípov právnej istoty a predvídateľnosti rozhodovania kompetentných orgánov. Ak by navyše zákonodarcu sledoval, že zmluva má obsahovať rozpis splátky na časť istina, úrok a vo vzťahu ku každej zložky, by bolo nutné uvádzať termín splatnosti či počet splátok, potom zákonná úprava práva spotrebiteľa vyžiadať si tzv. amortizačnú tabuľku, by nemala žiadny význam. Súd prvej inštancie postupoval v rozpore s povinnosťou rešpektovať účinky unijného práva a dospel k nesprávnejmu výkladu zákona č. 129/2010 Z.z. Pokiaľ ide o termín konečnej splatnosti úveru, skutkové zistenia ani právne závery súdu nie sú správne. Zmluvu o úvere tvoria nielen listina označená ako žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru

revolvingového typu/zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu ale aj zmluvné dojednania, ktoré sú v zmysle článku 13 neoddeliteľnou súčasťou zmluvy ako aj prílohy tvoriace súčasť zmluvy o revolvingovom úvere (článok 7 ods. 7.1 písm. g) zmluvných dojednaní). Z ustanovenia článku 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní vyplýva, že deň splatnosti poslednej splátky úveru je dňom konečnej splatnosti úveru. Z ustanovenia článku 9 ods. 9.1 zmluvných dojednaní vyplýva, že zmluva o úvere je uzavretá na dobu neurčitú s tým, že revolving sa uskutoční za podmienok stanovených touto zmluvou. Deň splatnosti poslednej splátky úveru je uvedený v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, čím je splnená požiadavka vyplývajúca z uvedeného zákonného ustanovenia. Na podporu tohto záveru poukazuje aj na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/111/2014-166. Odvolateľ teda tvrdí, že doba trvania zmluvy a tiež termín konečnej splatnosti úveru sú riadne uvedené, navyše poukazuje na spomínanú novelu zákona č. 129/2010 Z.z., ktorá ohľadom uvedenej náležitosti stanovila pre § 9 ods. 2 písm. g), že slová „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“ sa zo zákonného znenia vypúšťajú, je teda zrejmé akceptovanie výkladu podaného Súdny dvorom EÚ v tom smere, že uvádzanie „termínu konečnej splatnosti“ nemá vplyv na posúdenie rozsahu záväzku spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol a zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalobkyňa odvolací návrh nepodala a k podanému odvolaniu sa písomne nevyjadрила.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP) postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 18Csp/124/2017 bolo určenie neplatnosti úverových zmlúv, určenie, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500129010, Dohoda o poskytovaní služieb č. 8500129010 a Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva č. 8500129010, uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 31.08.2015 sú neplatné a úver vyplývajúci zo Zmluvy o úvere č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015 je bezúročný a bez poplatkov. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel a o nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu.

8. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci (ktorý odvolací súd preberá v celom rozsahu), vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, a pokiaľ ide o žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a žalobu o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, prvoinštančný súd aj vyvodil správne právne závery, ktoré viedli k vecnej správnej výrokov I. a IV. napadnutého rozhodnutia. Toto však neplatí o výroku II. a III., vo vzťahu ku ktorým odvolací súd posúdil dôvody odvolania ako opodstatnené.

9. K jednotlivým námietkam obsiahnutým v odvolaní žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

10. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola dňa 31.08.2015 uzavretá Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500129010 a súčasne v ten istý deň strany podpísali aj Dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka na zabezpečenie pohľadávok žalovaného zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015.

11. Nebolo sporu o tom, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere uzatvorená medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou, podliehajúcou právnej úprave noriem tzv. spotrebiteľského práva (tak vnútroštátnych ako i noriem Európskej únie na ochranu spotrebiteľa) a preto súd na vec správne aplikoval právnu úpravu zakotvenú v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Žalovaný v odvolaní namietal, že by v predmetnej úverovej zmluve absentovali obsahové náležitosti vyžadované ustanovením § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., ktoré vyplývajú zo zistení súdu prvej inštancie, avšak po preskúmaní jej obsahu dospel aj odvolací súd k záveru, že poskytnutý

spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. a to minimálne z dôvodu neuvedenia údajov o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (písm. f). V predloženej úverovej zmluve nepochybne nie je uvedený termín splatnosti splátky (žiadny konkrétne určený deň splatnosti splátky) a rovnako nie je zadefinovaná konečná splatnosť úveru. V zmluve sa uvádza „splatnosť úveru (počet splátok) 42“, čo bezpochyby nezodpovedá dikcii ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. Uvedené nedostatky nemožno obhájiť ani tvrdením žalovaného, že tieto náležitosti zmluvy sú uvedené v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi. Je pravdou, že dátum prvej splátky a dátum poslednej splátky úveru je uvedený v Oznámení veriteľa zo dňa 31.08.2015, na túto skutočnosť ale, ako správne uviedol už prvoinštančný súd, nebolo možné prihliadnuť, pretože predmetné oznámenie má len charakter informácie veriteľa o schválenom spotrebiteľskom úvere adresovanej dlžníkovi a nie je súčasťou návrhu alebo akceptácie návrhu zo strany navrhovateľa, teda nie je súčasťou zmluvy o úvere. Údaj o termíne konečnej splatnosti nie je súčasťou zmluvy, ale je obsiahnutý iba v dokumente, ktorým veriteľ jednostranne informuje dlžníka o schválení úveru a určuje mu podmienky splácania v zmysle dátumu splatnosti prvej a poslednej splátky a periodicity splácania. Skutočnosť, že zákonodarca neskoršou novelou zákona č. 129/2010 Z.z. požiadavku na uvádzanie termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru vypustil, nemôže mať vplyv na povinnosť dodávateľov uvádzať túto obsahovú náležitosť v spotrebiteľských úveroch, ktoré boli uzavreté v čase, kedy ju zákon vyžadoval, keď dve rôzne zákonné formulácie predmetnej obsahovej náležitosti zmluvy zákona nemôžu smerovať k jednému výkladu.

12. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, za správny bolo treba považovať záver súdu prvej inštancie o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov, pričom odvolací súd pripomína, že už absencia jedinej obligatórnej náležitosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. postačuje na prijatie tohto záveru. Zaoberať sa absenciou prípadných ďalších náležitostí by bolo nadbytočné a bez významu pre rozhodnutie vo veci.

13. Ani argumentácia odvolateľa týkajúca sa vyslovenej neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, neobstojí, pretože súd rozhodol správne. Treba predovšetkým vychádzať zo skutočnosti, že na žalobkyňu ako spotrebiteľa v tomto prípade dopadá právna osobitná ochrana vyplývajúca z § 53 a nasl. O.z., ktorá o.i. vyžaduje ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

14. V zmysle čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

15. Tak ako zo zmluvy samotnej, ktorá bola uzavretá na predtlačenom tlačive, tak aj z predloženej predtlačenej Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015 vyplýva, že jej obsah nemohla žalobkyňa ovplyvniť. Dohoda je síce spísaná na samostatnom tlačive, to však nič nemení na skutočnosti, že nebola individuálne dojednaná, pričom umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj také plnenia, na ktoré žalovaný nemá nárok.

16. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly a na túto skutočnosť súd musí brať zreteľ. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice č. 93/13/EHS jej užitočného účinku.

17. V predmetnej Dohode je pohľadávka veriteľa, ktorá má byť dohodou zabezpečená vymedzená nasledovne: „spoločnosť bude mať (má) voči dlžníkovi pohľadávku, ktorá vznikne tým, že spoločnosť poskytne dlžníkovi na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015 čiastku vo výške 1.500,00 eur... pohľadávky spoločnosti voči dlžníkovi zabezpečované touto Dohodou sú tvorené úverom vrátane všetkých prípadných revolvingov poskytnutých dlžníkovi, príslušenstvom úveru, nákladmi, ktoré spoločnosti preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním uvedených pohľadávok voči dlžníkovi, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so Zmluvou a jej prípadnými dodatkami.“

18. Žalobkyňa sa v prípade realizácie Dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať vlastným majetkom. Zároveň sa v rukách žalovaného stáva nástrojom na zinkasovanie od nej ako spotrebiteľa aj takého plnenia, na ktoré evidentne žalovaný ako veriteľ nemá nárok, preto je aj podľa názoru odvolacieho súdu plne opodstatnená ochrana, ktorú spotrebiteľovi poskytol prvoinštančný súd. V uvedenom prípade treba úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, čo však Dohoda o zrážkach zo mzdy nezohľadňuje a umožňuje veriteľovi uplatňovať si aj také finančné nároky, na ktoré nemá nárok. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy mu umožňuje uspokojiť svoju pohľadávku siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikateľ. Otázne pritom je, či vôbec dlh existuje a ak áno, v akej výške. Tak je tomu aj v uvedenom prípade, kedy Dohoda oprávňuje veriteľa samotného určiť výšku svojej pohľadávky, pretože v Dohode exaktne určená nie je, pričom vzhľadom na presvedčenie žalovaného o jeho práve na všetky finančné nároky, ktoré mu z predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere vyplývajú (o tom, že neuznáva bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru svedčí aj obsah podaného odvolania) v zmysle všetkých tam uvedených dojednaní, niet pochýb o tom, že ako osoba oprávnená z Dohody o zrážkach zo mzdy by pristúpil k realizácii aj takých plnení, na ktoré, posudzujúc zmluvu cez prizmu noriem spotrebiteľského práva, nemá nárok.

19. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, berúc do úvahy posúdenie úverovej zmluvy, z ktorej pohľadávky majú byť Dohodou zabezpečené, ako bezúročnej a bez poplatkov, potom predmetná Dohoda predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku ako to správne uzavrel aj prvoinštančný súd a preto správne ju vyhodnotil ako neplatnú podľa § 54 ods. 5 O.z.

20. V ostatnom však odvolacie námiety žalovaného, a to tie, ktoré smerovali proti výroku II. a výroku III. bolo treba považovať za dôvodné. V tejto časti súd rozhodol o neplatnosti právnych úkonov- Dohody o poskytovaní služieb č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015 a Spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve č. 8500129010 zo dňa 31.08.2015 bez toho, aby bol nárok žalobkyne akokoľvek právne posúdil. V zmysle § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Z tohto ustanovenia však jednoznačne vyplýva, že toto sa týka iba skutkových tvrdení, toto však nezabavuje súd povinnosti vyhodnotiť tieto zistenia po právnej stránke, čo v tomto prípade súd neurobil, preto je rozhodnutie v týchto častiach nepreskúmateľné. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku mali za následok, že napádané rozhodnutie nespĺňa požiadavky riadne odôvodneného rozsudku. Jedná sa o závažné procesné pochybenie, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces a zároveň k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

21. Vedený vyššie opísanými úvahami odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil v časti vecne správneho výroku I. a IV., zatiaľ čo vo zvyšku - vo výroku II. a III. nepreskúmateľné rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil v tejto časti súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie a to spolu so závislým výrokom V. o trovách konania.

22. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec opätovne v zrušenej časti prejedná, vykonané dôkazy vyhodnotí, vec náležite právne posúdi, a nové rozhodnutie riadne odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP. V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Senát odvolacieho súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).